شەکاوە بێت ئاڵای سەرکەوتن بە سەر نازیزم و فاشیزمدا … ئەحمەد رەجەب

هەموو ساڵێك لە 9 ی ئایار/ مایۆ روسیاو هێزە پێشکەوتنخوازو دیموکراتەکانی دونیا ئاهەنگ ئەگێڕن بە بۆنەی سەرکەوتن بە سەر نازییەتی ئەڵمانیاو فاشیزمدا، بەڵی لە ساڵی 1945 سوپای سوورو گەلانی یەکێتی شۆرەوی جاران لە ژێر ڕێنمایی حزبی شیوعی و هەزاران تێکۆشەری ئەوروپایی توانیان شکست بە نازییەت بهێنن لە پێناو ئازادکردنی گەلانیان و گەلانی دونیا لە ژێر چنگی نازیزمە ئەڵمانییەکان و، هۆکارەکان و ئامانجی ئەڵمانیاو وڵاتانی هاوپەیمانی روون ئاشکرا بوون، دەست بە سەراگرتنی جومگەکانی ژیان لە پێناو پاراستنی بەرژەوەندییەکانی دەسەڵاتی سەرمایەدارییەتی ئەڵمانیا و، جێی ئاماژەیە بە هۆی ئەو شەرە نەگریسەوە زیاتر لە -50- ملیۆن کەس لەناو چوون.

وەك زانراوە لە نێوان جەنگی جیهانی یەکەم و جەنگی جیهانی دووەم هەر وەك نازیزم فاشیزم لە سەر بنەمای پەرستنی سەرۆك (سەردار) سەریهەڵداو، بەو پییە ئایدیۆلۆژیای فاشیزم بریتیە لە گشتگەرایی واتە سەرۆك یان پارتێکی سیاسی هەموو مافێکی هەبێ و دەست بگرێت بە سەر هەموو جومگەکانی وڵات، بەسەر خەڵك و هەموو دامودەزگاکان و میدیاکان و. خەڵك بە کۆیلە بزانێت و، بۆ خزمەتی بەرژەوەندی خودی خۆی بەکاریان بهێنێت و، ماف و ئازادیان لێ زەوت بکات و، نابی کەس ئازادو خاوەن مولك بێت و، نازییەتیش بانگی توندوتیژی دژ بە باوونەریتەکانی ئەڵمانیا بەرز کردووە و، هەردوولا (فاشیزم و نازیزم) سەرۆکیان بە “” پەرستگار”” ناسیوە بە شێوەیەك دەسەڵاتی بە سەر هەموو لایەکدا هەبێت.
پارتی کرێکارانی نەتەوەیی سۆشیالیست '' پارتی نازی'' بزوتنەوەیەکی توندرەوی سەرلێشێواوی سەرکێش دژ بە دیموکراتییەت و شیوعییەت بوو، لە ئەڵمانیا لە پاش جەنگی جیهانی یەکەم دروست بوو، ئەم پارتە بە سەرۆکایەتی ئەدۆلەف هیتلەر لە ساڵی 1933 دەستی بە سەر دەسەڵاتی وڵاتی ئەڵمانیا گرت وەك رژێمێکی دیکتاتۆری سەرکوتکەر رەفتاری کردو، هێتلەرو یاوەرەکانی پرۆسەی چەپەڵی (هۆلۆکۆست) جینوسایدی دەرحەق زیاتر لە 5 هەزار جولەکەی ئەنجامداو بە سوتاندنیان بە ئاگرو، بەوەش نەوەستان زیاتر لە 6 ملیۆن غەجەر

(کاولی) و کورتە باڵاو کەمئەندامان و نەخۆش وکەسانی سادەیان لەناوبردو، تا ئەمرۆش ئەو بیروباوەرە قیزوەنە لەلای حزبە نەتەوەپەرستە راسترەوەکان و گروپەکانی دژ بە شیوعییەت و چەپگەرا ماوە لە ژێر ناوی نازییەتی نوێ – Neonazism.

نازییەکان و حزبەکەیان، حزبی کرێکارانی نەتەوەیی سۆشیالیستی ئەڵمانی لە پێش هەموو کاریکیان سەندیکای کرێکارانیان لە ناوبردو لەکاریانخست و مانگرتنیان قەدەغە کردو، لە پاش 20 ی یۆلیۆ (تەموز) 1944 گرتن و کوشتن پەرەی سەندو، پۆلیسی ئەڵمانیا (گوستاڤۆ) بە فەرماندەیی(هێنریچ هیملێر) پیاوە درندەکەی هیتلەر گورزی کوشندەی لە حزبە لیبراڵەکان و سۆسیالستەکان و شیوعییەکان وەشاندو، حزبی نازی بە تەواوەتی دەستی واڵا بوو بە سەر '' دادگاو شارەوانییەکان و گشت رێکخراوە مەدەنییەکان'' و, هەرچی جومگەکانی حوکم هەیە لە لایەن دەسەڵاتەوە قۆرغ کران و، لە لایەن وەزیری راگەیاندنی سیاسی هێتلەرەوە (پاوڵ ی□س□ف گ□□بێلز) دەربرینی راووپۆچوون و رەخنە قەدەغە کراو بە بڤە ناو ئەبراو، هەرکەسێك بە پێچەوانەی خواستی هیتلەرو نازییەکان بێت وەك چۆن لای خۆمان لە ئەمرۆدا لە هەندێ ناوچە باوە خاوەن بیرو بۆچوونەکان لەناو ئەبرێن و، هەموو پرۆپاگەندەکان بە پێی ئاخافتنی '' وەزیر'' ئەبێ لە خزمەتی ئەدۆلەف هێتلەر بێت و، لە هێتلەرەوە وەزیر فێری وتار خویندن وشێوازی بڵاوکردنەوەی درۆودەلەسە بوو بوو بۆ داپڵۆسین و کپکردنی جۆش و خرۆش وحماسەتی جەماوەری راپەریو دژ بە خواستەکانی هیتلەرییەت..

سستی و لاوازی و بێتوانی پاراستنی دەست بەسەراگرتنی (چینایەتی) لە رێی کەناڵەکانی دیموکراتییەتی بێ بنەماو پەرلەمانە بۆرژواکەی لە بەرامبەر بزوتنەوەیەکی کرێکاری بەهێزو هەرەشەی کارەساتێکی ئابووری دژ بە بەرژەوەندی و دەسەڵاتەکەی، بۆرژوازییەتی ئەڵمانیا روویکردە بەکار هێنانی هێزو ئامادەکردنی دەزگا داپلۆسێنەرەکانی و، بەبێ سڵکردنەوە تاوانی کۆکوژییان ئەنجامدا لە دژی خەڵك بەگشتی و، بزوتنەوەی کرێکاری و حزبەکەی و رێکخراوەکانی سەندیکا بە تایبەتی کە هێزی سەرەکی کرێکاران و گەلانە‌ دژ بە نەخشە گڵاوەکانیان.

ئەمرۆ لە دووای نەمانی یەکێتی شۆرەوی {سۆڤێت} ئەمریکاو وڵاتە ئەوروپیەکانی یاوەری بە نیازن سەر لە نۆی مێژووی سەرهەڵدانی نازیەت و فاشیەت بنووسنەوە بۆ ئەوەی راستییەکان بشێوێنن و رۆڵی یەکێتی سۆڤێت لە سەرکەوتن بە سەر هیتلەرو نازیزم و فاشیزمداو،

هەروا پشت گوێخستنی مێژووی درەوشاوەو شۆڕشگێری شیوعییەکان و چەپەکان و بزوتنەوەکانی کرێکاران و سیاسییەکان لە جیهانداو، ڕۆڵی شیوعییەکانی فەرەنساو ئیتالیاو یۆنان لە بەرگریکردندا وەك نموونە باسیان لێوە نەکرێت.

لەم ڕۆژانەدا ڕێکخراوو وبزوتنەوەی نوێ بەناو نازییەتی نوێیەوە سەرهەڵئەدات و، نازییەتی ئەڵمانیا بەوەدائەنێت کە ئازادبوونە لە شیوعییەت و، بەربەرەکانی نازییەت و فاشییەت لەو کاتەدا بە هەڵەیەکی مێژووی گەورە ناو ئەبات و، سەبارەت بەوەی ڕاستییە مێژوویەکان لە لایەن ئەمریکاو هەندێ وڵاتی ئەوروپی و کەمکردنەوەی ڕۆڵی یەکێتی سۆڤێتی جاران لە سەرکەوتن بە سەر فاشییەت و نازییەتی ئەڵمانیا سێرگی ئیڤانۆڤ بەڕێوەبەری دیوانی سەرۆکایەتی روسیا ئەڵێت : هەموو دۆکۆمێنتە مێژوویەکان چەخت لەوە ئەکەنەوەو ئەیسەلمێنن کە یەکێتی سۆڤێت ڕۆڵێکی کارامەو دیاری هەبووە لە ناوبردنی ئەو جەنگە درندانە چەپەلە کە بە گەورەترین جەنگی مێژوویە لە خوێنرشتن وکاولکردن لە جیهاندا بەدیکراوە و، لە هەندێ وڵاتانی ئەوروپای ڕۆژئاوا مێژوو بە شێوەیەکی ئەنقەست ئەنووسنەوەو، هەوڵئەدەن ڕاستییەکان وەلا بخەن و، شیوعییەت و فاشییەت لە یەك پلە دائەنێن و، ئەوەش درۆیەکی شاخدارەو ڕێبازیکی پر لە درۆو دەلەسەیە و ئەخلاق و موراڵی دوژمنکارانەیە لە پێناو ئەوەی روسیا گۆشەگیر بکرێت.

جەنگی دووەمی جیهانی لە 1 ی ئەیلولی {سیبتەمبەر} ساڵی 1939 دەستیپێکرد کاتێك ئەڵمانیای نازی هێرشی کردە سەر پۆڵەنداو، هاوکات بریتانیا جەنگی دژ بە ئەڵمانیا ڕاگەیاندو، هەروا وڵاتانی هاوپەیمان فەرەنسا، پۆڵەندا، بریتانیای مەزن و، وڵاتانی کۆمۆنلسی بریتانی {ئۆسترالیا، کەنەدا، هیندستان، نیوزلەنداو باشوری ئەفریکیا} و، لە ساڵی 1940 یۆنان و، لە ساڵی 1941 ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا پەیوەندیان بە وڵاتانی هاوپەیمان کردو، لەو کاتەدا هیتلەر وتی: هەموو کاروکردەومان ئاراستەی روسەکانەو، ئەگەر وڵاتانی ڕۆژئاوا گێل و دەبەنگ بن و، هەست بە کارو پلانی ئێمە نەکەن، ئەوا لە گەڵ روسدا نەرم و نیان ئەنوێنم ڕۆژئاوا لە ناو ئەبەم و تەختی ئەکەم و، پاشان هەرچی هێزو توانا هەیە لە دژی یەکێتی شۆرەوی بەکار ئەهێنم و، ئەبێ خاکی نوێ لە ڕۆژهەڵاتی ئەوروپاو روسیا بدۆزینەوەو، ئەوە پێویستییەکی گرنگە بۆ ئەڵمانیاو, ئەبێ رەگەزی ئەڵمانی زاڵ بێت بە سەر رەگەزەکانی ترو، ئەبێ دانیشتوانی روسیا بەرەو ناوچەکانی سیبیریا برۆن و،

ئەوانەیان باشن بمێننەوەو، و بە توبزی کاریان پێ بکەن و، خودی هیتلەر وەسفی جەنگی نیوان ئەڵمانیا و شۆرەوی کردو وتی: جەنگی لەناوبردنە لە رووی نەژادی و ئایدلۆجیاوەو، ئەبێ ئەڵمانیا خاوەن بریار بێت و، کاتێ ئەڵمانیا سەرکەوتنی بەدیهێناو توانی کیێڤ پایتەختی ئۆکراینا بگرێت و، هیتلەر لەو باوەرە بوو یەکێتی شۆرەوی لە رووی سەربازییەوە هیچ نییەو بێ بایەخەو، ناتوانێت بەرامبەر بە سوپای ئەڵمانیا بجەنگێت و، وتی ئەتوانین لە پاش زەنجیرەیەك پرۆسەی سەربازی بە ئاسانی خاکی شۆرەوی بە تایبەت خاکی روسیا داگیر بکەین و، هەر ئەو بیرۆکەیە بوو پاڵی بە هیتلەری نازییەوەنا لە رۆژی 3 ی تشرینی یەکەم {ئەکتۆبەر} ساڵی 1941 فەرمانی هەڵگیرسانی جەنگی لە دژی شۆرەوی داو، ئەوە بوو روسیا چووە ناو وڵاتانی هاوپەیمان.

لە 9 ی ئایار دا ساڵی 1945 هێزی سوپای سووری یەکێتی سۆڤێت لە ژێر رێنمایەکانی حزبی شیوعی هێزەکانی ئەڵمانیای راماڵی و راوی نا تا گەیشتنە ناو پەرلەمانی ئەڵمانیا (رایچستاگ) لە بەرلینی پایتەختی ئەڵمانیاو، ئەو رۆژە بە رۆژی سەرکەوتن بە سەر نازییەتی هیتلەرو وفاشییەتی مۆسۆلینی دا ئەنرێت و هەموو ساڵێك لە روسیا بە گشتی و، لە گۆرەپانی سوور لە مۆسکۆی پایتەخت بە تایبەتی و، وڵاتانی سۆڤێتی جاران ئاهەنگی شایستە بەو بۆنە پیرۆزەوە بەرێوە ئەچێت.
سەرشۆری و مردن بۆ نازییەت و فاشییەت و راسیزم. مردن بۆ دوژمنانی شیوعییەت و پەیرەوانی چەپگەرا. سەرکەوتن بۆ ئازادی و دیموکراتی و پارێزەرانی مافی مرۆڤ و گەلانی چەوساوە. شەکاوە بێت ئاڵای بەرزی 9 ی ئایار، رۆژی سەرکەوتن

8/5/2018